

REDAKSJONELLE MERKNADER

Diktet av Hans Magnus Enzensberger er sluttstrofene av et større dikt. Sammen med blant annet essayet i dette nummer av *vardøger* inngår originaldiktet i en montasje kalt MACHIAVELLI, LE MONDE, MAO. MARGINALIEN ZUM BUCH VOM FÜRSTEN, skrevet i januar 1969. Hverken diktet eller essayet, som her offentliggjøres med forfatterens tillatelse, har hittil vært trykket på tysk. Copyright by Hans Magnus Enzensberger.

Utdraget og samtlige sitater fra FYRSTEN er tatt fra H.P. L'Oranges oversettelse, utgitt på Dreyers Forlag. Copyright 1967 by Dreyers Forlag.

Michail Alexandrovitsj Bakunin (1835-1917). Først forkjemper for nasjonal revolusjon, senere sosialistisk revolusjonær, skaper av teoriene for anarkistisk kommunisme. Deltok i de fleste revolusjonsforsøk i Europa i hans aktive livstid. Dødsdom, deportasjoner, flukt fra Sibir over Japan og USA tilbake til Europa. Betraktningene hans over stats- og militærhierarkiet var originale bidrag til revolusjonær teori. Tekstene i dette nummer av *vardøger* finnes på engelsk i G.P. Maximoff: THE POLITICAL PHILOSOPHY OF BAKUNIN, London, og på fransk og russisk i ARCHIVES BAKOUNINE, Leiden. Se forøvrig antologien ANARKISTISK LESEBOK, Pax Forlag. De fleste tekstbitene i dette heftet av *vardøger* stammer fra ÉTATISME ET ANARCHIE, som første gang ble publisert på russisk i 1873.

EN BOA CONSTRICTOR av Karl Marx er et utdrag fra ZWEITER ENTWURF ZUM BÜRGERKRIEG IN FRANKREICH. Dette utkastet ble skrevet i mai 1871. Vi har ikke søkt å skjule originaltekstens foreløpige karakter: Parenteser, presiseringer og gjentakelser er tatt med i den norske oversettelsen. Bare en helt identisk gjentakelse er blitt utelatt. Originalteksten finnes i Karl Marx: DER BÜRGERKRIEG IN FRANKREICH, Dietz Verlag, Berlin (øst) 1963.

Teksten av Friedrich Engels er kap. 1, 3, 5, 8 og et utdrag fra kap. 9 i DER URSPRUNG DER FAMILIE, DES PRIVATEIGENTUMS UND DES STAATES, Dietz Verlag, Berlin (Øst), 1964. Artikkelen er oversatt av Finn Fluge (til og med "Den irokesiske øtt") og Rune Skarstein med mye hjelp av Ida Bull. Hele denne boken av Engels vil om en tid komme i ny norsk oversettelse på Forlaget Ny Dag.

Johan Ernst Welhaven Sars (1835-1917). Norsk historiker. Borgerlig revolusjonær i ideologien. Hadde en tid stor innflytelse på partiet Venstre. Påvirket sterkt sin tids norske historikere. Tekstene av Sars i dette nummer av *vardøger* er valgt ut og satt sammen av Einar Jetne. Opprinnelig ble de trykt i Historisk Tidsskrift, senere i J.E. Sars: UDSIGT OVER DEN NORSKE HISTORIE. Deler av utdraget finnes i følgende bøker på Universitetsforlaget: J.E. Sars: UDSIGT OVER DEN NORSKE HISTORIE (Utvalg ved A. Holmsen), RIKSSAMLING OG KRISTENDOM (Red.:Holmsen og Simensen), og 100 ÅRS HISTORISK FORSKNING.

Wilfried Gottschalch er professor i politisk vitenskap i Berlin. "Forandringer i parlamentarismen" er - med forlagets tillatelse - oversatt

fra Wilfried Gottschalch: PARLAMENTARISMUS UND RÄTEDEMOKRATIE, Klaus Wagenbach Verlag, Berlin. Copyright 1968 by Klaus Wagenbach Verlag.

Otto Rühle (1874 - 1943) forsøkte å knytte sammen marxismen med Alfred Adlers individualpsykologi. Som riksdagsrepresentant avviste han sammen med Karl Liebknecht krigsbevilgningene i 1914. Rühle var en skarp motstander av de autoritære tendensene i SPD og KPD. "Parlament og partier" stammer fra VON DER BÜRGERLICHEN ZUR PROLETARISCHEN REVOLUTION. ZUR DISKUSSION UM EINE NEUE ARBEITERBEWEGUNG, Dresden 1924. Teksten i dette nummer av vardøger er trykt opp igjen i W. Gottschalch: PARLAMENTARISMUS UND RÄTEDEMOKRATIE. Copyright 1968 by Klaus Wagenbach Verlag.

Essayet av Bahman Nirumand og Eckhard Siepmann er utdrag av et større arbeid som første gang ble publisert i KURSBUCH 14, august 1968. Dette nummeret av KURSBUCH hadde tittelen "Kritik der Zukunft". Essayet trykkes her med tillatelse fra forfatterne. Copyright 1968 by Suhrkamp Verlag.

"Proletariatets diktatur er massenes diktatur" er tatt fra PEKING REVIEW, nr. 44, 1968. Forfatterne er ikke navngitt. Artikkelen trykkes her noe forkortet.